

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ НАУКИ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ХХІ СТОЛІТТІ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

XLVII Міжнародної наукової студентської конференції за
підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2023 рік

(м. Полтава, 25 квітня 2024 року)

Полтава
2024

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ (ПУЕТ)

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ
НАУКИ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ
ОСВІТИ У ХХІ СТОЛІТТІ**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

XLVII Міжнародної наукової студентської конференції за
підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2023 рік

(м. Полтава, 25 квітня 2024 року)

**Полтава
ПУЕТ
2024**

УДК 001:378.014.61"20"(082)
А43

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Полтавського університету економіки і торгівлі ЗАБОРОНЕНО

Редакційна колегія:

Н. С. Педченко, д-р екон. наук, професор, перший проректор Полтавського університету економіки і торгівлі (ПУЕТ);

О. В. Гасій, канд. екон. наук, доцент, директор Навчально-наукового центру забезпечення якості вищої освіти ПУЕТ;

А. С. Ткаченко, канд. техн. наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ;

Н. І. Манжура, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ.

Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у XXI столітті: тези доповідей XLVII Міжнародної наукової студентської конференції за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2023 рік (м. Полтава, 25 квітня 2024 р.). – Полтава : ПУЕТ, 2024. – 801 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-R). – Текст укр., англ. мовами.

ISBN 978-966-184-468-0

Збірник містить тези доповідей XLVII Міжнародної наукової студентської конференції за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2023 рік. Проблеми, порушені авторами публікацій, вирізняються своєю актуальністю та новизною наукових підходів. Увагу зосереджено на висвітленні результатів наукових досліджень у різних галузях науки та якості вищої освіти.

УДК 001:378.014.61"20"(082)

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

ISBN 978-966-184-468-0

© Полтавський університет
економіки і торгівлі, 2024

СПІВОРГАНІЗАТОРИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Міністерство освіти і науки України

**Державна наукова установа
«Інститут модернізації змісту освіти» (Україна)**

Полтавський університет економіки і торгівлі (Україна)

**Львівський торговельно-економічний університет
(Україна)**

**Хмельницький кооперативний
торгівельно-економічний інститут (Україна)**

**Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця (Україна)**

Полтавський державний аграрний університет (Україна)

**Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка (Україна)**

**Євразійський національний університет
імені Л. М. Гумільова (Республіка Казахстан)**

**Університет національного і світового господарства
(Республіка Болгарія)**

**Кооперативно-торговий університет Молдови
(Республіка Молдова)**

**Таджицький державний університет комерції
(Республіка Таджикистан)**

ЗМІСТ

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

Вісич Є. В., Орел В. А.

Діяльність навчального юридичного центру
«Правова студія» Полтавського університету
економіки і торгівлі в умовах воєнного стану 33

Ряднина М. В., Карпенко Н. В.

І музика може стати зброєю 36

Циніцький А. Б., Кононенко О. А.

Is Australian English more like British or American? 38

Шестопал Є. В., Нестуля С. І.

Значення лідерства у розвитку
студентського самоврядування 39

Бугаєвський М., Яріш О.

Концепція відкритого банкінгу України
та перспективи впровадження 44

СЕКЦІЯ 1 ЯКІСТЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ПРОБЛЕМИ, ВИКЛИКИ, ПЕРСПЕКТИВИ

Алексееук А. О., Стрілець В. Ю.

Виклики та перспективи цифрової освіти в Україні:
питання доступності, якості та інфраструктури 47

Борисенко І. О., Гудзь Т. П.

Шляхи забезпечення якості вищої освіти
в умовах цифровізації 49

Варуша А. Р., Стрілець В. Ю.

Застосування штучного інтелекту у
навчанні здобувачів вищої освіти 51

Вовк О. В., Черненко О. О.

Особливості організації навчання з використанням
сучасних цифрових трансформацій
та інноваційних технологій 54

Гупало А. О., Рогоза М. Є.

Аналіз процесів управління якістю освіти
в умовах цифровізації економіки 56

Данилейко М. О., Карпенко Н. В.

Роль студентів у формуванні якісної освіти 59

Детюк В. В., Сухачова Н. С.

Методи та прийоми перекладу англомовних скорочень
українською мовою на матеріалі публіцистичних текстів 61

Didenko A. V., Nakonechna Yu. G.

Quality of higher technical education
through the eyes of students 64

Зубко В. С., Руденко Н. С.

Foreign language for professional communication as
an element of modern professionals quality
training in the hotel and restaurant business..... 66

Клиба А. І., Кононенко Ж. А.

Використання тестової форми контролю знань 69

Корольова (Бужуля) О., Яріш О. В.

Вплив цифровізації на підготовку фахівців
зі спеціальності «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок» 71

Костик А. С., Парфьонова Т. О.

Використання штучного інтелекту для
навчання: інноваційність у сучасній освіті 74

Луценко Ю. Ю., Шаповалов В. О.

Порушення принципів академічної
добросовісності як загроза якості вищої освіти 77

Малтабар М. Д., Горобець О. М.

Використання штучного інтелекту при написанні
наукових робіт в аспекті академічної добросовісності..... 79

Мотрій С. В., Кононенко Ж. А.

Цифрові трансформації освіти 80

<i>Мусієць Л. М., Руденко Н. С.</i> Continuous improvement of English language skills as one of the basic competencies in the hotel and restaurant speciality.....	84
<i>Олиненко О. А., Тараненко О. О.</i> Міжнародні стажування як інструмент підготовки фахівців сфери туризму	87
<i>Осадчук О. В., Кириченко О. В.</i> Особливості підготовки товарознавців-експертів у митній справі до професійної діяльності	89
<i>Островерха Н. В., Флока Л. В.</i> Сучасна вища освіта під час війни.....	91
<i>Покров В. В., Манжура О. В.</i> Професійні вимоги для закупівельника: сучасні виклики та перспективи	93
<i>Пономаренко О. А., Кононенко Ж. А.</i> Дистанційна освіта – важливий фактор модернізації ЗВО в Україні	96
<i>Торопенко А. В., Курніс Н. І.</i> Неформальна освіта, як невід’ємна складова ефективного навчання студентів спеціальності «Готельно-ресторанна справа» у ПУЕТ	103
<i>Філоненко В. Г., Руденко Н. С.</i> Challenges of modern higher education and their solutions.....	106

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПРІОРИТЕТИ СЕКЦІЯ 2 РОЗВИТКУ ФІНАНСІВ, ОБЛІКУ, КОНТРОЛЮ ТА АНАЛІЗУ

<i>Авраменко А. П., Яріш О. В.</i> Використання тренінгових технологій під час навчання в банківській сфері: досвід Райффайзен Банк	109
<i>Biliak K., Kakabadze G., Milka A.</i> Conceptual approaches to defining the concept of “financial control”	112

Бобеляк І. В., Бойко Р. В. Напрями удосконалення спрощеної системи оподаткування в Україні	114
Бойко В. В., Нестеренко О. М. Розробка інвестиційної стратегії підприємства	116
Брайло О. В., Любимов М. О. Напрями підвищення ефективності публічних закупівель	119
Довгополий В. В., Сидоренко-Мельник Г. М. Оцінка вартості нерухомості (квартири) пошкодженої/ зруйнованої під час війни	121
Ковалевич О. В., Прохар Н. В. Переваги та недоліки спрощеної системи оподаткування суб'єктів господарювання	123
Кондратенко Ю. І., Артюх-Пасюта О. В. Якісні характеристики корисної фінансової інформації відповідно до Концептуальної основи фінансової звітності.....	125
Копил А. В., Сидоренко-Мельник Г. М. Управління фінансовим положенням підприємства в умовах воєнного стану	128
Кравець О. Ю., Нестеренко О. М. Потреби у залученні інвестицій для підприємства: ключові аспекти	131
Лактіонова К. О., Нестеренко О. М. Формування та ефективний розвиток фінансових ресурсів підприємства	133
Лебедин Р. Г., Любимов М. О. Публічні закупівлі в умовах воєнного стану	135
Лісняк А. Д., Плаксієнко В. Я. Основні засоби: від зародження поняття до системи автоматизації на підприємствах	137

Ляшкова Н. О., Соколова А. М.

Фінансова інклюдія як інструмент ефективного функціонування фінансової системи в умовах цифровізації 140

Нестуля Ю. О., Лапечук О. А., Педченко Н. С.

Бенчмаркінг як напрям поглиблення стратегії забезпечення фінансової безпеки у системі управління підприємством 142

Пархоменко М. В., Манжура О. В.

Перспективи розвитку системи публічних закупівель в контексті європейської інтеграції України 145

Пилипенко І. Ю., Гудзь Т. П.

Фінансово-бюджетний механізм у системі економічного розвитку країни 148

Плахотня В. В., Артюх-Пасюта О. В.

Розкриття інформації з обліку фінансових результатів в національних та міжнародних стандартах обліку 150

Пономаренко С. А., Прохар Н. В.

Документальне оформлення руху товарів: проблеми та напрями їх вирішення 154

Романенко М. В., Глущенко Ю. А.

Місцеві податки і збори як джерело наповнення місцевих бюджетів 156

Сідун В. В., Саврас І. З.

Деякі пропозиції щодо удосконалення системи контролю на підприємствах 158

Стешенко С. С., Мілька А. І.

Напрями розвитку методу бухгалтерського обліку 160

Товма В. А., Глущенко Ю. А.

Фіскальна політика як інструмент макроекономічного регулювання розвитку України 162

Харківський Ю. Д., Нестеренко О. М.

Види інвестиційної діяльності 165

Шорніков М. М., Прасолова С. П. Актуальні аспекти регулювання валютних курсів в Україні	168
--	-----

Явтушок Д. В., Гудзь С. П. Аналіз визначення чинників формування інвестиційного потенціалу домогосподарств	170
---	-----

Борисенко І. О., Шибковський Д. І., Педченко Н. С. Вплив кредиторської та дебіторської заборгованості на фінансовий результат підприємства	172
---	-----

СЕКЦІЯ 3

ПРАВО Й СУСПІЛЬСТВО: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ

Нос А. О., Лаврик Г. В. Змістовне наповнення правомірної поведінки як різновид правової поведінки.....	175
---	-----

Таран О. О., Солдатенко О. В. Проблемні аспекти формування державного бюджету України в умовах воєнного стану	179
--	-----

СЕКЦІЯ 4

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КОМУНІКАТИВНОЇ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЙ: МОВНИЙ І СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТИ

Алексащенко А. О., Кононенко О. А. Slang in the English language	182
--	-----

Банкова П. С., Горбуньова С. О. What makes English a universal language?	183
--	-----

Бородач В. І., Горбуньова С. О. The importance of translation skills for a specialist in the field of Computer science	186
---	-----

Гавришко Н. І., Олендер К. П. Формування навичок міжкультурного ділового спілкування студентів немовних спеціальностей.....	188
--	-----

Гирман В. О., Руденко Н. С. Identification of shortcomings in the hospitality field work and improvement of service according to European standards	190
Жовнір А. О., Іщенко В. Л. How to achieve success: the life story of Mads Mikkelsen	193
Katrenko A. V., Potapenko L. V. Language Learning in the Digital Era	195
Каневський М. С., Іщенко В. Л. Fostering of national identity and citizenship during english classes.....	198
Клюєва У. Ю., Горбуньова С. О. Restaurant industry in the USA: advantages and disadvantages	200
Коценко К. Ю., Іщенко В. Л. Ukrainian superfoods.....	202
Кучма С. І., Олендер К. П. Формування англомовної професійно орієнтованої лексичної компетентності в майбутніх фахівців з логістики	205
Писаренко В. М., Горбуньова С. О. Modern ways to learn English: the influence of social media	207
Пономаренко А. О., Руденко Н. С. Advantages and disadvantages of creating a restaurant business in Kryvyi Rih.....	209
Сенатор Д. А., Горбуньова С. О. Artificial Intelligence in science.....	211
Смаровоз Ю. В., Іщенко В. Л. The importance of food technology for health	213
Шевчук Б. А., Горбуньова С. О. Developing time management skills as an essential part of successful entrepreneur's training.....	215

<i>Шестопал Є. В., Кононенко О. А.</i> Ways to learn English using Internet resources.....	218
---	-----

<i>Явушенко Т. Р., Кононенко О. А.</i> English as the language of international communication in Ukraine	220
--	-----

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ЛІНГВІСТИКИ ТА
ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА**

СЕКЦІЯ 5

<i>Говорун Л. М., Сухачова Н. С.</i> Прислів'я з гендерним компонентом у сучасній англійській мові	223
--	-----

<i>Говорун Л. М., Переломов С. І.</i> Самобутні німецькі традиції та звичаї.....	225
---	-----

<i>Грушицький Б. А., Сухачова Н. С.</i> Методи та стратегії перекладу поетичних творів.....	229
--	-----

<i>Дажук К. О., Переломов С. І.</i> Національні традиції та звичаї Німеччини.....	231
--	-----

<i>Жалій А. Є., Переломов С. І.</i> Архітектурні пам'ятки Німеччини.....	233
---	-----

<i>Іванюк А. І., Бобух Н. М.</i> Функціонально-семантичні групи крилатих латинських висловів	236
--	-----

<i>Калюжна Н. В., Бобух Н. М.</i> Латинські номінації астрономічних об'єктів.....	239
--	-----

<i>Калюжна Н. В., Сухачова Н. С.</i> Особливості перекладу англійських фразеологізмів українською мовою.....	241
--	-----

<i>Кислюк О. С., Переломов С. І.</i> Німецька культура як відображення синтезу різних традицій і впливів.....	244
---	-----

<i>Кислюк О. С., Помазан Д. С.</i> Роль англійської мови в міжнародному спілкуванні в контексті військової діяльності	246
---	-----

Кльокта В. В., Переломов С. І. Література Німеччини: найвидатніші твори та їх автори.....	248
Колеснік Ю. В., Помазан Д. С. Вплив білінгвічного суспільства на становлення особистості.....	252
Миколенко В. О., Переломов С. І. Німецькі запозичення в сучасній українській мові.....	254
Нємченко А. П., Помазан Д. С. Сленг у пісенних текстах музичного дуету Twenty One Pilots.....	258
Нємченко А. П., Сухачова Н. С. Сленгові інтернет-аббревіатури сучасної молоді.....	260
Павленко В. О., Сухачова Н. С. Переклад як вид міжкультурної комунікації	263
Решетар Д. А., Сухачова Н. С. Типи англійських запозичень у сучасній українській мові.....	266
Усова Є. О., Помазан Д. С. Англійські прислів'я та приказки: особливості перекладу на українську мову	268
Чуйко Д. Р., Помазан Д. С. Сленгові вирази і скорочення у фентезійному мюзиклі «Вонка».....	271
Чуль С. В., Сухачова Н. С. Валлійська мова як одна з офіційних мов Уельсу	275
Явтушенко Т. Р., Переломов С. І. Спільні риси англійської та німецької мов	277

СУЧАСНІ ІМПЕРАТИВИ ГЛОБАЛЬНОГО ЕКОНОМІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА

Браженко А. В., Флегантова А. Л. Прогнозування макроекономічних показників діяльності України	279
Zaika Anna, Salo Khrystyna, Flegantova Anna Regression analysis of the economy of Great Britain	280

Капінос А. Г., Кравченко І. Л. Систематизація факторів впливу на формування інноваційно технологічних парків	285
Пахомов В. В., Пожар А. А. ТНК у системі сучасного міжнародного бізнесу	287
Pugach R. I., Erna-Beatrix Ilyés, Strilets V. Yu. Strategy for domestic business entering the international market: Canadian experience for Ukraine	289
Сичук Д. Л., Стрілець В. Ю. Вихід бізнесу на міжнародний ринок: європейський досвід Нідерландів для України	291
Sychuk D., Flehantova A. Data clustering of the leading auto manufacturing companies.....	293
Туменко Ю. Є., Флегантова А. Л. Формування конкурентоспроможності компанії в умовах глобалізації.....	297

СЕКЦІЯ 7

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОНОМІКИ І КІБЕРНЕТИКИ

Баланович М. В., Кононенко Ж. А. Способи оцінки конкурентоспроможності в бізнес середовищі	300
Вовк Ю. О., Перебийніс В. І. Логістична діяльність суб'єктів господарювання	302
Грибанова А. А., Нестеренко О. М. Україно-норвезькі бізнес-можливості	304
Дикань О. Ю., Жук Я. А., Миколенко І. Г. Сучасні моделі здійснення соціальної відповідальності суб'єктами бізнесу	305
Єфанова Д. М., Перебийніс В. І. Використання енергетичних ресурсів на підприємствах	308
Захарченко К. А., Адаменко А. В., Кононенко Ж. А. Формування цифрової економічної політики в діловому середовищі	310

Клиба А. І., Кононенко Ж. А. Фактори забезпечення конкурентних позицій в умовах ризику	314
Кужим В. А., Наумов Е. О., Кононенко Ж. А. Принципи і методи фінансового планування	316
Михайліченко О. О., Рогоза М. Є. Реінжиніринг бізнес-процесів економічного об'єкта: формування процесів виховання та мотивації.....	320
Панько А. Ю., Лизун Р. Б., Кононенко Ж. А. Методи оцінювання діяльності підприємства в умовах ризику	322
Песцов В. В., Рогоза М. Є. Інформаційно-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємства	326
Пилипенко Т. М., Миколенко І. Г. Управління розвитком конкурентного потенціалу підприємства	329

МЕНЕДЖМЕНТ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

Багацька С. Р., Білінська О. П. Управління поведінкою персоналу підприємства.....	332
Baranchuk Y., Petrutsii D., Chornobai E., Beridze G., Koziura I. Formation of a system of business processes and management of economic security of the enterprise on the basis of a project- oriented approach in the context of sustainable development	334
Бейдик А. Ю., Кужель Н. Л. Управління стресами в організації в умовах війни	336
Беляєва А. М., Власенко В. А. Роль і місце основних засобів у процесі управління підприємством.....	338

Vovk D. S., Salun M. M. The impact of digital transformation on enterprise operational strategies	340
Гаріфуліна В. В., Гусаковська Т. О. Патентно-кон'юнктурні дослідження при проведенні конкурентної розвідки	342
Грабовий В. Н., Бондар-Підгурська О. В. Соціальний проєкт як ефективна форма реалізації інноваційної моделі розвитку економіки України в умовах нинішніх реалій	344
Зяблова Є. В., Козюра І. В. Інноваційна діяльність підприємства	348
Kornilova A., Volka A., Husakovska T. Psychological qualities of the manager as a personality	350
Коротких І. Д., Власенко В. А. Особливості управління капіталом підприємства у трансформаційний період	352
Levchenko V., Sheremeteyeva P., Komara V., Shymanovska-Dianyach L. Management of enterprise assets.....	355
Мамчій Ю. І., Франів І. А. Роль стратегічного планування в підприємницькій діяльності	357
Оносов С. О., Єжелій Ю. О. Управління маркетинговою діяльністю компанії	359
Pokusa D., Kozlovskaya M., Shymanovska-Dianyach L. Cash flow management enterprises	361
Попова Д. В., Тягунова З. О. Інформаційне забезпечення системи управління підприємством.....	363
Процик О. О., Франів І. А. Шляхи оптимізації внутрішньовиробничого транспортування вантажів	366

Рой Ю. О., Кужель Н. Л. Особливості управління віртуальною командою	368
Свистунов Н. І., Чайка І. П. Комунікаційна політика підприємства	370
Федосюк Р. А., Гусаковська Т. О. Організаційна культура як важлива складова внутрішнього середовища підприємства.....	372
Shevchenko A. R., Salun M. M. Time management tools for planning the company's operational activities	374

СЕКЦІЯ 9

ЛІДЕРСТВО ТА ОСОБИСТІСНИЙ РОЗВИТОК

Мосієнко Є. В., Нестуля С. І. Методи та засоби ефективної комунікації	378
Мотренко В. В., Нестуля С. І. Шлях до лідерства. Стів Джобс	380
Фелоненко А. Ю., Рудич Л. В. Роль емоційного інтелекту лідера в кризових умовах	382

СЕКЦІЯ 10

УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ В УМОВАХ ЗМІН

Андрійченко Е. М., Шаповалов В. О. Оцінка кадрової безпеки підприємства як елемент кадрової політики.....	384
Голубицький В. В., Шаповалов В. О. Демографічний аспект оцінки ресурсного потенціалу територіальної громади.....	386
Гонтар М. С., Костишина Т. А. Актуальні проблеми та перспективи розвитку соціально-трудових відносин в умовах змін.....	388
Кабашина В. В., Шаповалов В. О. Механізм функціонування ринку праці на макрорівні	390

Бойко В. О., Парфьонова Т. О.

Реалізація навчального чат-боту на платформі Telegram для вивчення теми «Елементи комбінаторики» з дисципліни Дискретна математика..... 419

Варава А. В., Черненко О. О.

Дослідження методів розробки програмного забезпечення для формування збірника науково-практичного семінару «Комп'ютерні науки та інформаційні технології» 421

Вовк О. В., Олексійчук Ю. Ф.

Використання штучного інтелекту для виявлення шкідливих веб-адрес..... 423

Козуб М. В., Ольховська О. В., Кошова О. П.

Особливості розробки автоматизованого агрегатора пошуку вакансій в ІТ сфері 426

Комар І. І., Кошова О. П.

Особливості розробки платформи для ведення блогу викладача..... 428

Копитов С. С., Чілікіна Т. В.

Розробка веб-додатку системи миттєвого обміну повідомленнями «Simplify» 430

Костик А. С., Парфьонова Т. О.

Створення інноваційної платформи для виконання індивідуальних завдань з дисципліни «Дискретна математика»..... 431

Коцюба Р. О., Парфьонова Т. О.

Дослідження методів програмної реалізації для пошуку найкоротшого шляху графа 433

Кравченко Р. Ю., Парфьонова Т. О.

Створення програмного забезпечення для управління базою даних випускників спеціальності «Комп'ютерні науки» 436

Lysenko D., Tur M., Olkhovska O.

Methods for detecting and neutralizing Rootkits in Linux operating systems: challenges of modern cybersecurity 438

Лушина А. А., Ткачов В. В., Оріхівська О. Г.	
Використання мобільних технологій для забезпечення якості освіти в Полтавському університеті економіки та торгівлі.....	440
Марченко П. Г., Черненко О. О.	
Програмна реалізація інтерактивної навчальної гри з теми «Функції»	444
Михайліченко О. В., Ольховська О. В.	
Розробка мобільної гри «Warsiege» з економічним ухилом.....	445
Мусійченко Д. С., Ольховська О. В.	
Проектування та розробка персоналізованого особистого веб-блогу з використанням React.js та Express.js	447
Сірик В. С., Чілікіна Т. В.	
Програмна реалізація навчального симулятора з теми «Евклідові комбінаторні множини переставлень» з дисципліни «Елементи комбінаторної оптимізації».....	449
Супрун С. Г., Кошова О. П.	
Кібербезпека в бізнес секторі: DDoS та інші загрози	451
Тацій Д. С., Кошова О. П.	
Цифровізація організації життя	454
Царук О. В., Шворов С. А.	
Інтеграція штучного інтелекту та інтернету речей в процес виробництва біогазу.....	457

МАРКЕТИНГОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ: СУЧАСНИЙ ЗМІСТ

Байшев М. І., Степанюк Ю. О., Захаренко-Селезньова А. М.	
Цифрова економіка України: проблеми та перспективи.....	459
Білоус В. С., Головчук Ю. О.	
Стратегічне використання інструментів інтернет технологій	460
Бургело І. А., Головчук Ю. О.	
Тенденції розвитку цифрового маркетингу	462

<i>Гарець З. В., Трайно В. М.</i> Міжнародна практика визначення зірковості готелів.....	465
<i>Любченко Ю. В., Захаренко-Селезньова А. М.</i> Особливості маркетингу в косметичній галузі.....	467
<i>Максименко А. М., Яловега Н. І.</i> Особливості сучасних рекламних технологій	469
<i>Ніщенко А. С., Трайно В. М.</i> Дослідження поведінки споживачів в умовах діджиталізації.....	471
<i>Норка О. В., Яловега Н. І.</i> Використання інноваційних маркетингових стратегій для стартапів	473
<i>Присяжнюк В. Ю., Захаренко-Селезньова А. М.</i> Сучасні маркетингові тренди на підприємствах роздрібно́ї торгівлі.....	475
<i>Самофал В. В., Трайно В. М.</i> Як вплину́ війна на beauty-індустрію	477
<i>Тверда К. А., Головчук Ю. О.</i> Радіоре́клама як засіб масово́ї комунікації	479
<i>Ткаченко А. І., Трайно В. М.</i> Дослідження моделей поведінки споживачів	481
<i>Тодоров М. М., Карпенко Н. В.</i> Маркетинг у бізнесі.....	483
<i>Торяник В. В., Карпенко Н. В.</i> Маркетингова аналітика: сучасний вимір	485
<i>Федоряк А. В., Яловега Н. І.</i> Маркетинг соціальних інновацій	487

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СЕКЦІЯ 13 ТОВАРОЗНАВСТВА, БІОТЕХНОЛОГІЇ, ЕКСПЕРТИЗИ ТА МИТНОЇ СПРАВИ

<i>Банк А. В., Флока Л. В.</i> Біотехнології отримання антиоксидантів.....	490
---	-----

Горбачов М. С., Офіленко Н. О. Критерії ідентифікації та способи фальсифікації цукрової кукурудзи.....	492
Гур'янова В. В., Кириченко О. В. Аналіз експертних послуг, що надаються торгово-промисловими палатами	494
Деменчук А. О., Флока Л. В. Особливості отримання органічного кокосового молока методами біотехнології.....	497
Коценко К. Ю., Гнітій Н. В. Фізико-хімічні параметри морозива: вплив на якість та консистенцію	499
Мисько Ю. І., Сапожник Д. І. Тенденції в дослідженні обігу контрафактних товарів в міжнародній торгівлі.....	501
Островерха Н. В., Флока Л. В. Оцінка якості органічного морозива	503
Педюра І. О., Флока Л. В. Біотехнології при виробництві йогуртів	505
Петрига Н. О., Сапожник Д. І. Адміністративні бар'єри під час проходження митного контролю товарів, що містять об'єкти інтелектуальної власності	508
Попов П. І., Кириченко О. В. Особливості митного оформлення міжнародних поштових та експрес-відправлень.....	510
Смірнов Д. В., Флока Л. В. Сучасне вчення про біосферу В. І. Вернадського	512
Спасибожко М. В., Гнітій Н. В. Безлактозне молоко: шлях до здорового харчування	514
Ставицький О. О., Флока Л. В. Особливості органічного вершкового масла	516
Торубара Ю. О., Флока Л. В. Тенденції ринку органічних харчових продуктів.....	518

Федоренко К. А., Кириченко О. В.

Практика судових спорів з митницею в Україні 521

**ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНО-
РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА**

СЕКЦІЯ 14

Аліпатов А. С., Рогова Н. В.

Increase the competitiveness of a hotel 524

Балан Д. О., Володько О. В.

Сучасний стан та перспективи розвитку
курортних готелів в Івано-Франківському регіоні 527

Баланов Д. М., Володько О. В.

Вплив воєнного стану в Україні на
готельний бізнес Миколаївського регіону 529

Бужинська Є. О., Володько О. В.

Перспективні додаткові послуги курортних готелів..... 531

Гаращенко М. В., Володько О. В.

Сучасний стан впровадження соціальних інновацій
в готельних господарствах Полтавського регіону 534

Гасан І. Ю., Кирніс Н. І.

Особливості реклами в готельному
бізнесі та шляхи її удосконалення 536

Гирман В. О., Кирніс Н. І.

Якість обслуговування в закладах
готельно-ресторанного бізнесу Болгарії 539

Гомілка Д. С., Кирніс Н. І.

Застосування PR-технологій у готельному бізнесі 541

Гонтар Я. В., Капліна Т. В.

Застосування інструментів інноваційного маркетингу на
прикладі готелю «Piring Golf & SPA», Болгарія..... 544

Грицак Л. М., Капліна Т. В.

Напрями удосконалення клінінгових послуг у готелях..... 546

Дзюба А. О., Капліна А. С.

Управління ресторанним бізнесом України під час кризи 548

Дудка Є. Р., Куш Л. І. Актуальні напрямки та можливості розвитку готелів, спрямованих на відпочинок і оздоровлення	550
Жданова В. В., Капліна А. С. Особливості конкурентної боротьби закладів ресторанного господарства України.....	553
Зайчикова М. В., Володько О. В. Перспективи бюджетних засобів розміщення на ринку послуг в Україні.....	555
Захарова В. О., Володько О. В. Використання філософії кайдзен для удосконалення корпоративної культури підприємства готельного господарства	557
Зінченко В. О., Капліна Т. В. Технологія «Блокчейн» в готельному бізнесі України	559
Зубко В. С., Кирніс Н. І. Сучасний стан і тенденції розвитку підприємств ресторанного господарства	561
Касіменко А. О., Кирніс Н. І. Підвищення ефективності мотивації персоналу служби харчування та напоїв готелю «Дежа вю»	564
Кіріченко С. В., Кирніс Н. І. Методи удосконалення надання додаткових послуг у готелі «Портфіно» у місті Одеса	567
Клюєва У. Ю., Рibaкова С. С. Досвід надання послуг кейтеринговими компаніями в Україні	569
Ковш О. І., Капліна А. С. Удосконалення діяльності готелів за рахунок еко-технологій	571
Кожушко А. О., Рогова Н. В. Еталон стандартів обслуговування	573
Кондрачук К. А., Володько О. В. Принципи та композиційні прийоми архітектурно- просторової організації курортних готелів	575

Коршун Є. С., Кирніс Н. І. Критерії вибору систем бронювання для готелів	577
Кузуб В. В., Куц Л. І. Підвищення ефективності роботи служби номерного фонду готелю	580
Кулик А. Ю., Кирніс Н. І. Удосконалення послуг харчування у готельно- ресторанному комплексі «Заграва» у місті Дніпро	582
Малецька І. С., Куц Л. І. Оптимізація роботи служби прийому і розміщення в готельній індустрії	584
Михайлик М. В., Кирніс Н. І. Удосконалення матеріально-технічної бази готелю «Мир» у місті Києві	587
Мірзосєва В. І., Куц Л. І. Ефективність системи мотивації як стратегічний ресурс у готельно-ресторанному бізнесі	589
Москаленко А. С., Кирніс Н. І. Застосування іммерсивних технологій у готельному бізнесі	592
Мусієць Л. М., Кирніс Н. І. Вплив соціально-психологічного клімату на рентабельність у готельно-ресторанній індустрії	595
Ніконорова С. Ф., Кирніс Н. І. Удосконалення якості надання послуг харчування у ресторані апарт-готелю «Містерія» у місті Харкові	598
Новосад Л. С., Куц Л. І. Додаткові послуги як невід’ємна складова готельного бізнесу	600
Однороб М. Є., Кирніс Н. І. Аналіз відгуків споживачів готельно-туристичного комплексу «Придеснянський» у місті Чернігові	602

Окіпна А. А., Рогова Н. В. Інновації додаткових послуг в готелях.....	604
Олійник І. В., Турчиняк М. К. Сучасні кулінарні тренди у закладах ресторанного господарства.....	607
Осіпенко Д. А., Куц Л. І. Коворкінг як інноваційний спосіб організації робочого простору у підприємствах готельного господарства	609
Падура А. А., Дудник С. О. Інноваційні анімаційні технології в індустрії гостинності.....	611
Панасенко П. Є., Кирніс Н. І. Аналіз матеріально-технічної бази готелю «Надія» у місті Івано-Франківськ	614
Плотникова М. А., Капліна А. С. Тенденції та виклики ресторанної галузі України	616
Поляк А. Г., Кирніс Н. І. Аналіз якості обслуговування в ресторанах з рибною концепцією місті Полтава.....	618
Проценко Р. В., Куц Л. І. Диверсифікація послуг в індустрії гостинності.....	620
Рогач Ю. О., Кирніс Н. І. Удосконалення діяльності готельно-ресторанного комплексу «Україночка» у місті Кривий Ріг	622
Солдатенко О. В., Тюрікова І. С. Системи управління якістю в окремих країнах: стан та перспективи	624
Соломаха К. О., Куц Л. І. Інтелектуальна автоматизація в ресторанному бізнесі: технологічна революція та її вплив.....	627
Стойка Я. В., Дудник С. О. Проблеми та пріоритетні напрями розвитку санаторно-курортного комплексу України	630

Ткаченко В. С., Куц Л. І.

Модернізація сервісу готелю: стратегія
удосконалення служби номерного фонду 633

Філіпповський А. В., Рогова Н. В.

Тенденції розвитку готельно-ресторанного
бізнесу споживчої кооперації України 635

Чернега О. Є., Куц Л. І.

Організація надання додаткових послуг готелю
«Тернопіль» в умовах воєнного стану 637

Шевченко Д. В., Куц Л. І.

Сучасні інструменти просування готелю з
використанням соціальних мереж 640

Шрам А. С., Капліна Т. В.

Перспективи впровадження соціальних
інновацій в готелях України 642

Юско Я. О., Куц Л. І.

Стратегії удосконалення роботи служби прийому
і розміщення гостей готелю «Глобус» у місті Тернопіль 644

СЕКЦІЯ 15

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ

Задорожна А. С., Решетилов А. Р., Тараненко О. О.

Тенденції розвитку сфери туризму у Київській області 648

Олиненко О. А., Тараненко О. О.

Особливості розвитку сільського зеленого
туризму в Чернігівській області 650

Пініч В. А., Гурт М. С., Тараненко О. О.

Взаємозв'язок та взаємодія подієвого та гастрономічного
туризму на туристичному ринку України 652

Фісанович О. К., Карпенко Н. М.

Перспективи післявоєнного розвитку
екологічного туризму у Херсонській області 655

Ареф'єв В. В., Бородай А. Б.

Вплив харчування на мікробіом
кишківника та здоров'я людини 658

Багаєв Є. А., Бородай А. Б.

Тенденції та напрямки розвитку стріт-фуду в Україні 660

Бородай О. В., Хомич Г. П.

Перспективи застосування продуктів переробки
хеномелесу та кизилу у технології маринування дичини..... 662

Бутко Р. А., Гередчук А. М.

Розроблення рецептур дієтичних холодних соусів 665

Винник В. В., Стукальська Н. М.

Переваги удосконалення емульсійних
соусів продуктами переробки молока 666

Герман А. В., Хомич Г. П.

Вплив інноваційних інгредієнтів
на показники якості напоїв 667

Діденко А. В., Гередчук А. М.

Розроблення рецептур солодких
страв дієтичного спрямування 669

Жентичка М.-М. В., Палько Н. С.

Удосконалення технології страв з м'яса 671

Клягін Ю. В., Бурлуцька С. В.

Шляхи вдосконалення бізнес процесів
підприємства харчової промисловості..... 673

Кудінов А. В., Наконечна Ю. Г.

Розробка технології виробництва січених
напівфабрикатів з використанням
шроту гарбузового насіння..... 675

Лисюк О. П., Омельченко М. С., Бахлуков Д. О., Кузьмін О. В., Дударєв І. М.	
Поліпшення якості соусів: антиоксидантна дія гарбузового пюре та настою кордицепсу	677
Литвин М. А., Хомич Г. П.	
Інноваційні підходи до формування меню закладів ресторанного господарства.....	679
Мазнюк С. Ю., Палько Н. С.	
Удосконалення технології шоколаду	682
Наконечний К. Р., Наконечна Ю. Г.	
Метод експертних оцінок в наукових дослідженнях	684
Пилипенко С. М., Кирик М. О.	
Способи розширення асортименту кисломолочної продукції	687
Подойнік Ю. В., Хомич Г. П.	
Шляхи удосконалення роботи закладів ресторанного господарства.....	691
Рева Ю. В., Бородай А. Б.	
Мікробіологічні аспекти якості твердих сирів	693
Святелик О. В., Хомич Г. П.	
Бузина чорна в технології харчових продуктів	696
Смаровоз Ю. В., Бородай А. Б.	
Фізіологія стресу та харчування як один із чинників його подолання.....	698
Тесленко Є. В., Жванко К. О., Геречук А. М.	
Розроблення технології дієтичної пасхальної випічки	700
Фефелов Д. В., Наконечна А. С., Михайлов Б. В., Дударєв І. М., Кузьмін О. В.	
Впровадження стандартів НАССР у закладах ресторанного господарства.....	702
Щербань Т. О., Горобець О. М.	
Удосконалення технології оздоблювальних напівфабрикатів за рахунок використання рослинної сировини.....	704

Юрко Я. О. Гереччук А. М.
Розроблення рецептури безлактозного заварного крему..... 706

Яковлева В. Ю., Бородай А. Б.
Гастрономічний експурс в історію
виникнення національної кухні..... 707

СЕКЦІЯ 17

ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ В СУЧАСНОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ ПРОЦЕСІ ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ

Вятчина Ю. О., Кучка К. О., Усанов І. В.
Гламур в українському маркетингові..... 711

Данилейко М. О., Усанов І. В.
Маркетинг та розбудова образу
української національної ідентичності..... 713

Загрий М. М., Сарапин В. В.
Образи юристів та правнича проблематика
у творчості Івана Франка 716

Каневський М. С., Іщенко В. Л.
Fostering of national identity and
citizenship during English classes 719

Ковальов М. Д., Сарапин В. В.
Історія Покровська в подіях і постатях 721

Максюта А. В., Панько А. Ю., Рогоза М. Є.
Економічна та національна безпека в умовах
Індустрії 4.0: фактори патріотичного виховання в
навчальному та науковому процесах..... 725

Пасічніченко С. В., Петренко І. М.
Історія села Гоголеве на Полтавщині:
від нестабільності до розквіту 727

Посполітак Д. А., Петренко І. М.
Скульптор Микола Корнійович Посполітак у
культурному просторі Полтави..... 729

Смірнов Д. В., Флока Л. В.
Патріотичне виховання молоді в період війни 731

Стріленко В. І., Сарапин В. В.
Степан Бандера як публіцист та оратор 733

Трус Д. Р., Офіленко Н. О.
Основні підходи до патріотичного виховання студентів
освітньої програми «Експертиза та митна справа» в
Полтавському університеті економіки і торгівлі..... 737

Халявка Г. В., Ольховська О. В.
Патріотичний код: ІТ та виховання
в дусі національної гордості..... 739

Шелюг К. В., Логвин М. М.
Зростання актуальності патріотичного виховання молоді 741

**ПСИХОЛОГІЯ. ПЕДАГОГІКА.
СЕКЦІЯ 18 ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ:
СТАН, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ**

Білодід М. С., Васецький І. А.
Самостійні заняття з оздоровчого
фітнесу в домашніх умовах 744

Верхогляд В. В., Алексєєва Г. М.
Відкритість до майбутнього – як комп’ютерні
технології допомагають у вивченні та збереженні
культурної спадщини через українську мову 746

Гаріфуліна В. В., Тодорова І. С.
Активізація ресурсів стресостійкості
засобами арттерапії 750

Гонтар М. С., Васецький І. А.
Вплив занять сквошем на організм людини
та його характеристика, як виду спорту 753

Грушицький Б. А., Пивоварська К. К.
Діловий етикет молодого викладача:
ключові аспекти та стратегії успіху..... 754

Дробина С. І., Тодорова І. С. Діагностика та корекція розладу дефіциту уваги та гіперактивності у дорослих	757
Єфименко А. Р., Яланська С. П. Резильєнтність здобувачів вищої освіти в умовах повномасштабної війни.....	759
Заплішна Б. А., Тюганова М. С. Аналіз емоційного стану у судовій психології	761
Корнілова А. В., Шара С. О. Психологічні засади створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища.....	764
Косарева Л. С., Тодорова І. С. Психологічні чинники виникнення емоції заздрості та її опрацювання засобами арттерапії	766
Левченко Л. Л., Васецький І. А. Лікувальна фізична культура та реабілітація після захворювань ендокринної системи	768
Могіла М. В., Пивоварська К. К. Корпоративна культура у Starbucks	770
Могильний Д. В., Симоненко Н. О. Особливості оздоровчого фітнесу в тренажерному залі	772
Перепеляк Д. Ю., Тодорова І. С. Особливості прояву та умови подолання булінгу в закладах вищої освіти.....	774
Плешанова В. Ю., Алєксєєва Г. М. Інформаційно-комунікативні технології в мовній і літературній освіті	777
Фелоненко А. Ю., Пивоварська К. К. Соціальний конфлікт в серіалі «#Школа».....	780

Кіндрат К. К., Франів І. А.Оцінювання доцільності проектування
логістичного відділу на підприємстві..... 783**Крутяк Д. М., Демидчук Л. Б.**Флористичний бізнес в Україні:
проблеми та можливості 785**Мажура Ю. В., Місюкевич В. І.**Особливості формування соціально-психологічного
портрету сучасного підприємця..... 787**Макосов О. К., Місюкевич В. І.**

Проблеми сучасної транспортної логістики 789

Новохатка А. М., Місюкевич В. І.Вплив функцій малих підприємств на їх
економічний та соціальний розвиток 791**Посполітак Д. А., Юрко І. В.**Організація бізнесу з продажу та ремонту
велосипедів бренду «ТВІЙ БАЙК»..... 793**Сніжко П. В., Грачов Є. О., Сорокіна С. В.**Електронна логістика як сучасний
підхід у організації торгівлі..... 795**Шевчук Б. А., Михайленко О. М.**

Комерційна таємниця як складова безпеки підприємства..... 797

Щелкунова А. В., Бандеберя С. В., Юрко І. В.

Проект створення та продаж дитячих в'язаних іграшок 799

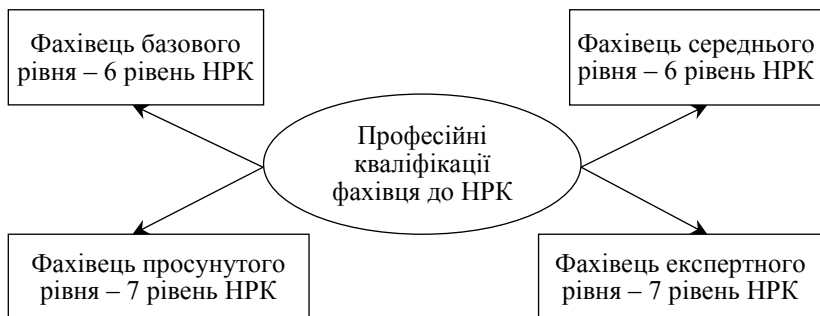

Рисунок 1 – Професійні кваліфікації фахівця з публічних закупівель відповідно до Національної рамки кваліфікацій [2]

Оновлений професійний стандарт дозволяє визначати рівень кваліфікації фахівців на чотири рівні професійної компетентності. Це відкриває можливості для кар'єрного росту, компенсації та мотивації, що враховує набутий досвід та здобуті знання, вміння, навички.

Аналіз трудових функцій та компетентностей за професійними кваліфікаціями відповідно стандарту можна представити наступним чином (табл. 1).

Таблиця 1 – Аналіз трудових функцій та компетентностей за професійними кваліфікаціями

Трудова функція	Рівень фахівця			
	базовий	середній	просунутий	експертний
Стратегія закупівель	–	–	+	+
Планування	+	+	+	+
Організація процесу закупівель/ участь у закупівлях	+	+	+	+
Договірна робота	+	+	+	+
Аналіз закупівельної діяльності	+	+	+	+
Вирішення конфліктів та спорів	+	+	+	+

Просунутий та експертний рівень фахівця з публічних закупівель передбачає наявність магістерського рівня освіти та знач-

ного стажу роботи в галузі, а також наявність компетентностей стратегічного планування та розвитку закупівель.

Отже, при підготовці фахівців магістерського рівня освітня програма має передбачати формування компетентностей з аналізу ринку, оцінки та зменшення ризиків закупівель, стратегічного планування, екологічних аспектів закупівель та інструментів і методів закупівель інновацій, оцінки та управління портфелем закупівель, розвитку закупівельної діяльності організації.

Список використаних джерел

1. Мішта Т. Нові професійні вимоги до закупівельника: профстандарт, тестування, навчання. URL: <https://dz.expertus.com.ua/recommendations/23422>.
2. Професійний стандарт «Фахівець з публічних закупівель»: Наказ Міністерства економіки України № 13580 від 13 вересня 2023 року. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=2561616f-819f-44b6-8e92-39a01b2024f8&title=ObgovorenniaProektuProfesiinogoStandartufakhivetsZPublichnikhZakupivel>.

ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА – ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗВО В УКРАЇНІ

О. А. Пономаренко, магістр освітньої програми «Економіка підприємства», група Е ЕП_м_11

Ж. А. Кононенко, доцент кафедри ЕКБЕІС – науковий керівник

Полтавський університет економіки і торгівлі

Сучасний світ перебуває в системі постійних глобальних змін, перманентних викликів та глибоких перетворень. Відмічається все більш зростаюча роль інформаційно-комунікаційних технологій, товарів і послуг у політичному, соціально-економічному та культурному житті людини, їх проникнення та поширення у всі сфери людської діяльності. Світові тенденції переходу від індустріального до інформаційного суспільства, від індустріальної економіки до економіки інформаційної, економіки знань, корінні зміни соціально-економічної ситуації в Україні вимагають відповідного реагування з боку держави. В першу чергу, це стосується комплексу завдань з реформування освіти, як необхідного базису для просування на шляху модернізації та долучення до когорта світових лідируючих держав.

Українська освіта і наука мають бути націлені на підготовку фахівців, здатних забезпечити сталий розвиток країни, підтримувати баланс між природою і людиною, а головною місією науково-педагогічного співтовариства має стати не лише передача знань, а й розкриття творчого потенціалу кожної особистості.

У законодавчому полі України існує кілька форм здобуття вищої освіти. Поряд з очною, заочною, вечірньою та екстернатною стаття 42 Закону України «Про вищу освіту» передбачає і дистанційну форму навчання [1]. Вона являє собою таку форму організації навчального процесу, за якої її активні учасники (об'єкт і суб'єкт навчання) досягають цілей освітньої діяльності, здійснюючи навчальну взаємодію принципово й переважно екстериторіально, тобто на відстані, що не дозволяє і не передбачає безпосередню навчальну взаємодію учасників віч-на-віч. Основний її принцип полягає в отриманні освітніх послуг без відвідування вищого навчального закладу, а за допомогою сучасних інформаційно-освітніх технологій і систем телекомунікації, які забезпечують інтерактивну взаємодію викладачів та студентів на різних етапах навчання і самостійну роботу з матеріалами інформаційної мережі.

Коріння дистанційної освіти сягають Європи кінця 18 століття, коли поява доступного поштового зв'язку породила так зване «кореспондентське навчання». У 1840 році британський вчений-стенограф Ісаак Пітман запропонував англійським студентам вчитися «через пошту». Аналогічну форму навчання запровадили у Німеччині: студентам поштою надсилали навчальні матеріали, вони листувалися з викладачами та складали іспити довіреним особам, а як підсумок писали наукові роботи [4]. Подальший шлях дистанційної освіти пов'язаний з розвитком радіо та телебачення, а згодом – з появою персональних комп'ютерів у 1980-х роках та інтернет-бумом – у ХХІ столітті. Перший у світі університет дистанційної освіти – Відкритий університет, створила Королева Великої Британії у 1969 році. Навчання тут коштувало відносно недорого і не вимагало частого відвідування занять. Зараз дистанційне навчання пропонують найпопулярніші заклади світу, зокрема Університет Південної Африки, Відкритий університет Хаген (Німеччина), Массачусетський технологічний інститут (США), ІNTEC-коледж Кейптауна (ПАР), Іспанський національний університет дистанційного навчання,

Відкрита школа бізнесу Британського відкритого університету, Імперський коледж Лондона та Університет Атабаски (Канада), а також виші «Ліги плюща», наприклад Браунський університет, Єльський університет і Дартмутський коледж. Інтерес до дистанційної вищої освіти в Європі та в усьому світі стабільно зростає.

Перші кроки в розвитку дистанційної освіти в Україні були зроблені ще наприкінці 1990-х років. 4 лютого 1998 р. Верховна Рада приймає Закон України 74/98-ВР «Про національну програму інформатизації» [2], в якому формулюються завдання з інформатизації освіти та визначаються напрямки їх реалізації. Як форма освіти дистанційне навчання запроваджується з 2000 року і регулюється Концепцією розвитку дистанційної освіти в Україні і Положенням про дистанційну освіту МОН України. Саме в цьому документі наведено визначення поняття «дистанційне навчання» – це індивідуалізований процес передавання і засвоєння знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчання у спеціалізованому середовищі, яке створене на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій [3]. Проте процес поширення он-лайн освіти відбувався досить повільними темпами. Лише окремі вищі навчальні заклади включали окремі елементи дистанційного навчання в освітній процес.

Потужним поштовхом розвитку дистанційної освіти стало запровадження карантинних заходів, пов'язаних з пандемією COVID-19, коли вищі навчальні заклади були вимушені перейти на формат навчання он-лайн. Майже всі вони здійснили заходи для прийняття нормативно – правових положень для функціонування дистанційної форми навчання у своїх закладах та забезпечення матеріально-технічної бази такого освітнього процесу. І хоча відмічалися певні труднощі, все ж дистанційне навчання твердо увійшло у практику діяльності вищих навчальних закладів України та забезпечило безперервність навчального процесу. Вимушений перехід на дистанційну освіту довів скептикам, що он-лайн навчання може бути дуже ефективним, а багато мінусів – всього лише стереотипи, не підтверджені практикою.

В умовах воєнного стану освіта в Україні зазнала багато викликів, постала перед численними проблемами, на її розвиток

впливають ряд негативних чинників. Перш за все це стосується вимушеного переміщення значної кількості населення України та руйнування й пошкодження закладів освіти внаслідок воєнних дій: понад 10 млн. людей під тиском обставин змінили місце проживання у межах країни і виїхали за кордон. Близько 2 тисяч закладів освіти постраждали від бомбардувань та обстрілів, багато з них повністю зруйновано. Деякі заклади вищої освіти перемістилися в більш безпечні області [6]. Дистанційне навчання в умовах сьогодення здатне вирішити багато проблем, адже при грамотній організації навчального процесу та за наявності грамотно складених навчальних матеріалів ефективність навчання на дистанційній формі цілком порівнянна з ефективністю денної форми.

Складність ситуації у сфері вищої освіти в умовах війни особливо актуалізують переваги дистанційної форми навчання, серед яких можна відзначити наступні:

- можливість навчатися у будь-який час, а саме студенти дистанційної форми навчання можуть самостійно вирішувати, коли і скільки часу упродовж семестру їм варто приділяти на вивчення матеріалу, вони формують для себе індивідуальний графік навчання.

- можливість навчатися в будь-якому місці, коли студенти можуть вчитися, не виходячи з дому чи офісу, перебуваючи у будь-якій точці планети. Зміна їх місця перебування чи передислокація навчального закладу, спричинені воєнними загрозами, не є підставою для припинення навчання чи його зупинки. Щоб приступити до навчання, необхідний лише комп'ютер з доступом в Інтернет. Дистанційне навчання розширює можливості українських студентів навчатися у зарубіжних навчальних закладах. У той же час для українських ВНЗ відкривається можливість продовжити навчання іноземних студентів, яке опинилося під загрозою з початком широкомасштабних воєнних дій. Відсутність необхідності щодня відвідувати навчальний заклад – безсумнівний плюс для людей з обмеженими можливостями здоров'я, для проживаючих у важкодоступних місцевостях, батьків з маленькими дітьми.

- навчання без відриву від основної діяльності, адже для навчання зовсім не обов'язково брати відпустку на основному місці роботи, виїжджати у відрядження. Також дистанційно можна навчатися на декількох курсах чи у декількох навчальних закладах одночасно.

– можливість навчатися у своєму темпі, тому що не обов'язково навчатися у тому ж темпі, що й інші студенти. Здобувачі освіти завжди можуть повернутися до вивчення більш складних питань, кілька разів подивитися відео-лекції, перечитати переписку з викладачем, а вже відомі їм теми можуть пропустити. Головне, успішно проходити проміжні та підсумкові атестації.

– доступність навчальних матеріалів, до всієї необхідної літератури відкривається студентам після реєстрації в системі дистанційного навчання, або вони отримують навчальні матеріали електронною поштою. Проблем з нестачею чи відсутністю підручників, навчальних посібників чи методичних розробок не виникає.

– мобільність, зв'язок з викладачами, репетиторами здійснюється різними способами: як on-line, так і off-line. Проконсультуватися з викладачем за допомогою електронної пошти іноді ефективніше та швидше, ніж призначити особисту зустріч при очному або заочному навчанні.

– навчання в спокійній обстановці, як соціальний аспект життя, наприклад знаходження в гуртожитку часто відволікає студентів від навчання, а дистанційна форма полегшує студентам завдання залишатися зосередженими. Проміжна атестація студентів дистанційних курсів проходить у формі он-лайн тестів. Тому в студентів менше причин для хвилювань. Виключається можливість суб'єктивної оцінки: на систему, яка перевіряє правильність відповідей на питання тесту, не вплине успішність студента з інших предметів, його соціальний статус та інші чинники.

– індивідуальний підхід – при традиційному навчанні викладачам досить важко приділити необхідну кількість уваги всім студентам групи, підлаштуватися під темп роботи кожного. Використання дистанційних технологій сприяють організації індивідуального підходу. До того ж студенти мають можливість отримувати відповіді у викладачів на виникаючі питання.

Разом з тим, дистанційне навчання не позбавлене і ряду недоліків, якими не слід нехтувати:

– необхідна сильна мотивація, адже практично весь навчальний матеріал студенти-дистанційники освоюють самостійно. Це вимагає від них достатньої сили волі, відповідальності і самоконтролю. Не всім вдається без впливу з боку підтримувати потрібний темп навчання.

– нестача практичних вмінь та навиків, при якій досить проблемно якісно організувати дистанційне навчання за напрямами підготовки та спеціальностями, на яких передбачена велика кількість практичних занять. Навіть найсучасніші комп'ютерні тренажери не замінять майбутнім менеджерам «живої» практики, а дистанційне навчання за певними спеціальностями, наприклад медичними, взагалі не передбачається.

– дистанційна освіта не підходить для розвитку комунікабельності. При дистанційному навчанні особистий контакт студентів один з одним і з викладачами мінімальний, а то і цілком відсутній. Тому така форма навчання не підходить для розвитку комунікабельності, впевненості, навичок роботи у команді.

– проблема ідентифікації студента, адже досить складно простежити за тим, чи студент, чи він самостійно здавав іспити чи заліки. Тому на підсумкову атестацію студентам доводиться особисто приїжджати до вузу або його філії.

Сучасні комп'ютерні телекомунікації здатні забезпечити передачу знань і доступ до різноманітної навчальної інформації нарівні, а іноді і набагато ефективніше, ніж традиційні засоби навчання. Практичний досвід підтверджує, що якість і структура навчальних курсів, так само як і якість викладання при дистанційному навчанні, набагато краща, ніж при традиційних формах навчання. Використання дистанційних платформ навчання (Moodle, Google Classroom, Edmodo), нових мультимедійних електронних технологій, доступних через глобальну мережу Інтернет за допомогою інтерфейсів WWW, можуть не тільки забезпечити активне залучення студентів у навчальний процес, але й дозволяють управляти цим процесом на відміну від більшості традиційних навчальних середовищ. Інтеграція звуку, руху, образу і тексту створює нове надзвичайно багате за своїми можливостями навчальне середовище, з розвитком якого збільшиться і ступінь залучення студентів у процес навчання. Інтерактивні можливості, що, використовуються в системі дистанційного навчання, програми та системи доставки інформації дозволяють налагодити і навіть стимулювати зворотний зв'язок, забезпечити діалог і постійну підтримку, які неможливі в більшості традиційних систем навчання.

Деякі скептики вважають, що дистанційне навчання – це дешеве і неякісне одержання освіти. Проте фахівці переконані у спроможності дистанційної освіти розв'язати проблему ефек-

тивності, під якою розуміється досягнення мети з урахуванням якості досягнутого результату, витраченого на це часу, матеріальних і трудових витрат. Дистанційна форма навчання здатна забезпечити якість освіти, тобто створити демократичну, доступну широким верствам населення, систему з необхідними умовами для повноцінної якісної освіти на всіх рівнях, підтримати індивідуалізацію освітнього процесу за рахунок різноманітності видів і форм освітніх установ і освітніх програм, що враховують інтереси і здібності особистості, а також конкурентоспроможний рівень освіти, як за змістом освітніх програм, так і за якістю освітніх послуг та рівнем формування професійних компетентностей. На підтвердження цього, уряд пропонує закладам вищої освіти фокусуватися на розвитку дистанційної форми навчання та ініціює з 2024 року заміну заочної та вечірньої форми на дистанційну [5]. На думку урядовців, дистанційне навчання показало себе ефективніше, а визначальною перевагою є його особлива відмінність, яка полягає у використанні синхронного режиму, при якому студенти працюють разом із викладачами закладу наживо, використовуючи засоби та технічні рішення зв'язку в реальному часі або в інший зручний час, дотримуючись встановленого закладом освіти розкладу занять або чітко визначених дедлайнів.

Дистанційна вища освіта є новим поколінням освітніх систем у вищій школі, це прямий наслідок впровадження інформаційних технологій в роботу вищих навчальних закладів України. Вітчизняна система вищої освіти розвивається в руслі світової тенденції розвитку електронної освіти, інтегрує засади Болонського процесу, запроваджує кращі зарубіжні практики дистанційного навчання, шукає нові методи та підходи його організації з урахуванням набутого досвіду та української специфіки. Перед нею стратегічна ціль – потреба у формуванні людини майбутнього тисячоліття. А це серйозний виклик для системи освіти. Наскільки ясно і адекватно вона зможе визначити і реалізувати нову дистанційну технологію навчання і розмаїття її прогресивних методів, що поліпшують якість і збільшують масовість освіти, настільки продуктивно вітчизняна школа освіти виконає це історичне замовлення – створення в нашій країні нового громадянського суспільства.

Подальшу перспективу і вдосконалення системи дистанційного навчання в Україні складає розширення освітніх можливос-

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ
НАУКИ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ
ОСВІТИ У ХХІ СТОЛІТТІ**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

XLVII Міжнародної наукової студентської конференції за
підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2023 рік

(м. Полтава, 25 квітня 2024 року)

Дизайн обкладинки *П. В. Кійченко*
Комп'ютерне верстання *О. С. Корніліч*

Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 46,6.
Зам. № 346/2176.

Видавець і виготовлювач
Полтавський університет економіки і торгівлі
к. 48, вул. Івана Банка, 3, м. Полтава, 36003.
E-mail: pvv.puet@gmail.com.

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 8076 від 28.02.2024 р.